**Република Србија**
**АПЕЛАЦИОНИ**
**СУД У БЕОГРАДУ**
**Гж 4799/24**
**30.4.2025. године**
**Б е о г р а д**

**У ИМЕ НАРОДА**

**АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ,** у већу састављеном од судија Весне Филиповић, председника већа, Весне Дамјановић и Весне Павловић-Нинковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Сава Недељков, адвокат из Ковина, ул. Соње Маринковић бр. 8, против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Пожаревцу, ул. Јована Шербановића бр. 4 и Општине Ковин коју заступа Општински правобранилац Општине Ковин, ул. ЈНА бр. 5, ради утврђења права својине, одлучујући о жалби првотужене Републике Србије изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву - Судске јединице у Ковину П 1852/23 од 7.9.2023. године, у седници већа одржаној дана 30.4.2025. године, донео је

**П Р Е С У Д У**

**ОДБИЈА СЕ** као неоснована жалба првотужене Републике Србије и **ПОТВРЂУЈЕ** решење садржано у ставу првом изреке пресуде Основног суда у Смедереву, Судске јединице у Ковину П 1852/23 од 7.9.2023. године.

**ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Основног суда у Смедереву - Судске јединице у Ковину П 1852/23 од 7.9.2023. године у ставу другом изреке тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да суд утврди да је тужилац по основу поништаја закључка Среског народног суда у Ковину ВП 213/45/7/13 од 13.2.1946. године и закључка Окружног народног суда у Панчеву ПЖ 100/946 о конфискацији и подржављењу имовине сада пок. ББ истоветног са ВВ бившим из ... и то од тренутка њиховог доношења као и свих њихових правних последица у свему према правноснажном решењу Вишег суда у Панчеву 1Рех бр.141/13 од 14.4.2014. године, да суд утврди да се на сувласничком делу од 1/2 идеалних делова на непокретности уписаној у ЛН ... КО ... на парцели топ.бр... њива III и IV класе у потесу... у површини од 92 ара и 19 м2, који је по том основу уписан као државна својина првотужене Републике Србије са правом коришћења друготужене Општине Ковин, успоставља право својине тужиоца АА на 1/2 идеалних делова.

**ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Основног суда у Смедереву - Судске јединице у

Ковину П 1852/23 од 7.9.2023. године у ставу трећем изреке тако што се **ОДБИЈ**А као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавеже тужене да трпе да се на основу ове правноснажне и извршне пресуде на непокретности из става другог изреке пресуде уз истовремено брисање досадашњег права сувласништва у корист државне својине првотужене са правом коришћења друготужене укњижи право својине тужиоца АА на 1/2 идеална дела.

**ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке пресуде Основног суда у Смедереву - Судске јединице у Ковину П 1852/23 од 7.9.2023. године тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац да првотуженој Републици Србији на име укупних трошкова парничног поступка исплати износ од 24.000,00 динара, у року од 15 дана по пријему писменог отправка пресуде.

**О б р а з л о ж е њ е**

Ожалбеном пресудом ставом првим изреке одбијен је приговор пресуђене ствари као неоснован.

Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца АА из ... и утврђено да је тужилац по основу поништаја закључка Среског народног суда у Ковину ВП 213/45/7/13 од 13.2.1946. године и закључка Окружног народног суда у Панчеву ПЖ 100/946 о конфискацији и подржављењу имовине сада пок. ББ истоветног са ВВ бив. Из ... и то од тренутка њиховог доношења, као и свих њихових правних последица у свему према правноснажном решењу Вишег суда у Панчеву 1 Рех.бр.141/13 од 14.4.2014. године, утврђује да се на сувласничком делу од 1/2 идеална дела на непокретности уписаној у ЛН ... КО ... на пар.топ.бр. ... њива III и IV класе у потесу ... у површини од 92 ара и 19 м2, који је по том основу уписан као државна својина првотужене Републике Србије са правом коришћења друготужене Општине Ковин, успоставља право својине тужиоца АА на 1/2 идеалних делова.

Ставом трећим изреке обавезане су тужене да трпе да се на основу ове правноснажне и извршне пресуде на непокретности из става првог изреке уз истовремено брисање досадашњег права сувласништва у корист државне својине првотужене са правом коришћења друготужене, укњижи право својине тужиоца АА на 1/2 деална дела.

Ставом четвртим изреке обавезани су солидарно првотужена и друготужена да тужиоцу надокнаде трошкове парничног поступка у износу од 143.300,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено поднела првотужена Република Србија побијајући је у целости због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражила.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде у границама

овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/2011, 49/2013 – одлука УС, 74/2013 – одлука УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020 и 10/2023 - други закон) Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба првотужене основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању правни претходник тужиоца покојни ББ који је истоветан са ВВ рођен 19.2.1888. године је преминуо 29.5.1946. године чија имовина је расправљана оставинским решењем Општинског суда у Ковину О.бр.19/66 од 25.1.1966. године по основу закона и по основу одрицања, те су на целокупној имовини оставиоца између осталог и на катастарским парцелама ... и ... у ... оглашени за наследнике син ГГ и унук АА са по 1/2 удела. ББ, који је у неким документима наведеног имена ВВ је био ожењен ДД (...) која је преминула дана 8.8.1964. године, те је решењем о наслеђивању Општинског суда у Ковину О.бр. 444/64 дана 30.9.1964. године расправљена њена заоставштина коју чине непокретности уписане у ЗКУЛ ... КО ... на 1/2 идеалних делова између осталог на топ.парц.бр. ... њива и ... њива у ..., те су њени наследници на основу закона проглашени син ГГ од оца ВВ на 2/4 идеалних делова, ћерка ... рођена ЂЂ на 1/4 идеалних делова и унук АА на 1/4 идеалних делова по праву представљања иза покојног сина оставиље ЕЕ а оца тужиоца, с тим што се у име наслеђа тада малолетног АА његова мајка ЖЖ истог прихватила. Закључком Среског народног суда у Ковину од 13.2.1945. године под бр. ВП 213/45/7/13 и закључком Основног суда у Панчеву ПЖ 100/946 од 3.4.1946. године ББ истоветно са ВВ из ... је конфискована имовина као ликвидираном народном непријатељу у корист ФНРЈ између осталог и парцеле топ.бр. ... и ... уписане у ЛН ... КО ..., с тим да је тужиочевој породици на том делу остављено доживотно плодоуживање. Решењем о расподели комасационе масе бр. 980 од 11.10.1983. године парцеле... и ... друштвена својина на 1/2 и на име АА 1/2 су ушле у комасациону масу а из комасационе масе додељује КП ... њива АА. Решењем Вишег суда у Панчеву 1Рех.бр. 141/13 од 14.4.2014. године се покојни ББ који је истоветно лице са ВВ коме је конфискована спорна имовина као ликвидираном народном непријатељу, се судски рехабилитује. Решењем Агенције за реституцију ПЈ Нови Сад од 30.10.2014. године под бројем 46-002456/2013 је одбијен захтев овде тужиоца за враћање одузете имовине односно обештећење иза бившег власника ВВ и то парцеле бр. ..., ...,... и ... све КО ... У РГЗ СКН КО ..., к.п. ... ... њива III класе и ... њива IV класе укупно 92 ара и 19 м2 је уписана као пољопривредно земљиште као државна својина Републике Србије са 1/2 и приватна својина АА (од оца ЕЕ) из ... са 1/2 док је као корисник са 1/2 уписана Општина Ковин. У подацима о теретима је на КП ... уписано да на основу решења Среског суда ДН бр. 1062/55 укњижује право плодоуживања на 1/2 дела парцеле Општине Ковин у корист АА из ... са датумом уписа 20.8.1955. године. Из исказа тужиоца првостепени суд је утврдио да су деда ББ 1946. године одвели у непознатом правцу, никад се није вратио кући, да му је имовина конфискована али да деда није био изузет из поседа већ је исти остављен на плодоуживање његовој породици, да је кућа откупљена 1971. године али је спорна непокретност остала под теретом и неутврђеним правом својине до данас. Покојна баба ДД је за живота поделила својој деци имовину и то ћерки ЂЂ, сину ГГ док се ћерка ЗЗ одрекла свог дела у корист брата ГГ.

Првостепени суд је најпре одбио приговор пресуђене ствари сматрајући да решењем Агенције за реституцију од 30.10.2014. године којим је одбијен захтев тужиоца за враћање предметних парцела односно обештећење није правноснажно одлучено о његовом захтеву јер тужилац у овој парници тражи утврђење права својине на непокретности чиме се ради о имовинско правном захтеву а не о захтеву поднетом у складу са Законом о враћању одузете имовине и имајући у виду да негативан управни акт никад не стиче својство правноснажности већ је странка овлашћена да поново поднесе затхев исте садржине управном органу, па је применом члана 359 став 2 и члана 1 ЗПП одлучено као ставом првим изреке.

Првостепени суд је затим применом чланова 7, 8 и 20 Закона о основама својинскоправих односа, члана 2, 5, 9, 15 и 24 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, закључио да је тужбени захтев тужиоца основан. Имајући у виду да је ББ који је истоветан са ВВ из ... конфискована имовина као ликвидираном народном непријатељу у корист ФНРЈ, да је и спорна парцела уписана пре комасације у ЛН ... КО ... под топ.бр. ... њива у... и ... њива у ... на којој је и сувласнички део овде тужиоца на 1/2 идеалних делова конфискован, с тим да је тужиочевој породици на том делу остављено доживотно плодоуживање, а ББ рехабилитован решењем Вишег суда у Панчеву од 14.4.2014. године, чиме су ништави закључак Среског народног суда у Ковину од 13.2.1945. године и закључак Основног суда у Панчеву од 3.4.1946. године као и све правне последице односно дејства проистекле њиховом применом, чиме одлуке о конфискацији није било нити постоји, а према члану 8 Закона о наслеђивању тужилац је наследник ББ као његов унук, то је из наведених разлога одлучено као у ставу другом и трећем изреке.

Правилна је одлука првостепеног суда којом је ставом првим изреке одбијен приговор пресуђене ствари као неоснован. Наиме, у конкретном случају није донета правноснажна судска одлука у парничном поступку између истих странака по истом правном основу заснована на истом чињеничном основу, нити се ради о истој врсти захтева у коме је Агенција за реституцију донела решење од 30.10.2014. године као захтеву који представља предмет потраживања у овој правној ствари, па је правилно првостепени суд исти приговор одбио као неоснован, то је применом члана 401 тачка 2 ЗПП одлучено као ставом првим изреке ове другостепене одлуке.

Међутим у погледу одлуке из става другог и трећег изреке, другостепени суд прихвата утврђено чињенично стање и дату оцену изведених доказа, али сматра да исказано правно становиште првостепеног суда у односу на основаност тужбеног захтева у овом делу није правилна.

Одредбом члана 210 ЗПП прописано је да ако по закону или због природе правног односа спор може да се реши само на једнак начин према свим супарничарима (јединствени супарничари) они се сматрају као једна парнична странка, тако да кад поједини супарничари пропусте неку парничну радњу, дејство парничних радњи које су извршили други супарничари односе се и на оне који те радње нису предузели.

Према члану 211 Закона о парничном поступку, нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица

која су учесници материјално-правног односа (став 1). Ако сва лица из става 1 нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован (став 2). О нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности (став 3).

На основу одредбе члана 206. став 1. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95), смрћу човековом отвара се његово наслеђе. Заоставштина прелази по сили закона на оставиочеве наследнике у тренутку његове смрти, на основу одредбе члана 211. став 1. истог Закона.

Предмет захтева тужбе је утврђење права својине на 1/2 идеалног дела непокретности парц.топ.бр. ... уписане у ЛН ... КО ..., успостава права својине тужиоца АА на 1/2 идеалног дела и обавезу тужених да трпе да се тужилац укњижи са правом својине на 1/2. Тужилац заснива свој захтев на чињеници да су брисане правне последице решења из 1945 и 1946 године о конфискацији имовине његовог правног претходника ББ одн. ВВ, чији је он једини наследник. Тврдње тужиоца да су се остали законски наследници одрекли у корист тужиоца нису доказане.

Из правоснажних оставинских решења произилази да је пок. ББ (ВВ) преминуо 29.05.1946. године, да је његова супруга која је такође његов наследник преминула 08.08.1964. године, да су на њеној имовини (између осталог 1/2 предметних катастарских парцела) оглашени за наследнике син ГГ, унук по пок. Сину ЕЕ АА, овде тужилац и ... рођенаЂЂ, ћерка, док је на имовини пок. ББ за наследнике истих катастарских парцела оглашени син ГГ и унук АА на исте делове. Из наведеног произилази да наследник пок. ББ (ВВ) није само тужилац АА, већ су његову имовину наследили и остали напред поменути законски наследници првог наследног реда. Како је предмет захтева утврђење права својине на предметним катастарским парцелама по основу враћања имовине и наслеђивања, то је тужилац тужбом морао обухватити и остале наследнике по истом основу иза пок. ББ односно ВВ.

Јединствено супарничарство је нужно када судска заштита може да се оствари само ако процесна заједница супарничара обухвата све субјекте правног односа из ког је настао спор. Санаследници заоставштине која је на њих прешла по самом закону (члан 212. Закона о наслеђивању), стоје у јединственој недељивој правној заједници, па су они нужни супарничари. Својинска права на неподељеној ствари и заједничке имовине налажу да се тужби за утврђење сувласничких удела једног заједничара супротставе сви који имају својинска права на тој ствари. Одредбом члана 211.став 2. Закона о парничном поступку, прописане су последице пропуста да се заснује нужно супарничарство. Пошто се ради о недостатку стварне легитимације, а да се одлука по жалби првотужене као власника протеже и на друготужену као корисника предметне парцеле, то је првостепена пресуда у ставовима другом и трећем изреке у целости преиначена применом члана 394 тачка 4 ЗПП и одлучено као ставом другим и трећим изреке ове другостепене пресуде, а имајући у виду да се одлука по жалби првотужене протеже и на друготужену применом члана 210 ЗПП.

Преиначењем одлуке о главној ствари преиначена је и одлука о трошковима спора из става четвртог изреке првостепене пресуде. Сходно успеху у спору туженој првог реда су применом члана 153 и 154 ЗПП досуђени трошкови и то према опредељеним трошковима за састав одговора на тужбу 6.000,00 динара и за састав

жалбе 18.000,00 динара по АТ, укупно 24.000,00 динара, то је применом члана 401 тачка 3 ЗПП одлучено као ставом четвртим изреке.

**Председник већа-судија**
**Весна Филиповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић